

over het licht der natuur, waardoor de mensch behoudt eenige kennis van God, van de natuurlijke dingen, van het onderscheid tusschen hetgeen eerlijk en oneerlijk is, en ook behoort eenige betrachting tot de deugd en uiterlijke tucht.

Maar ook deze confessioneele bewijspplaatsen zijn de

De kerk in de waarheid geheiligd (III)

Heilig ze in Uw waarheid; Uw Woord is de waarheid.

Gelijkwijls Gij Mij gezonden hebt in de wereld, alzoo heb Ik hen ook in de wereld gezonden.

En Ik heilig Mijzelf voor hen, opdat ook zij geheiligd mogen zijn in waarheid.

Johannes 17 : 17—19.

De grond van de verhooring van Christus' gebed om de heiliging van Zijn Kerk in de waarheid ligt ten slotte uitgedrukt in de woorden van vers 19: „En Ik heilig Mijzelf voor hen, opdat zij geheiligd mogen zijn in waarheid”.

Heeft Hij eertijds publiek verklaard, dat de Vader Hem geheiligd en in de wereld gezonden had (10, 36), thans spreekt Hij 't voor het oor des Vaders uit, dat ook Hij zelf, als Zoon des Vaders, Zichzelf-in-het-vleesch heiligt, heiligt in de waarheid, om welke getuigenis te geven Hij in de wereld gekomen was (18, 37).

Hij wijdt Zich in dien dienst der waarheid aan den Vader toe als Zijn Knecht. En gelijk Hij den Satan reeds bij den aanvang van Zijn ambtelijk optreden in de woestijn weerstaan en overwonnen had met geen ander wapen dan Gods Woord, en Hij zoo in de waarheid staande was gebleven, zoo ook zal Hij nu, waar het gaat om een strijd op leven en dood, Zijn vastheid kiezen en bewaren in Gods Woord als de waarheid.

En dat maar niet, opdat Hij de Zijnen van schuld en straf bevrijden zou en voor hen 't eeuwige leven verwerven — Gode zij dank! Dat óók! — maar opdat Hij hen ook op hun beurt mocht heiligen in de waarheid.

En zoo heeft onze Heere Christus als onze eenige Hoogepriester Zichzelf Gode onstraffelijk opgeofferd. Zoo heeft Hij de waarheid getuigenis gegeven, zoowel voor het Sanhedrin als voor Pilatus, al wist Hij, dat de haat der wereld Hem deswege aan den vloekdood prijsgeven zou.

En tot in de hel der Godverlatenheid toe heeft Hij Zijn vastheid gevonden in Gods Woord als de waarheid, toen Hij Zich vastklemde aan het Woord, door David eenmaal profetisch van Hem gesproken: „Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten?” (Ps. 22, 2). Zijn vastheid! Heeft Hij immers met dat Gode-woord als het zwaard des Geestes de macht der hel

laatste jaren in onze kring reeds menigmaal besproken en kunnen zeer wel verklaard en aanvaard worden, zonder nochtans er een gemeene gratie constructie aan te verbinden. Zie voor een en ander de Catechismusverklaring van Prof. Schilder. Zwole.

R. H. BREMMER.

UIT DE SCHRIFT

verslagen en het licht uit de duisternis te voorschijn roepen.

Zoodat Hij straks ook het hoofd buigen kan en den laatsten adem geven met het Woord der Schrift in Psalm 31: „Vader, in Uwe handen beveel Ik Mijn geest”.

Wij zullen nu, zoo vaak wij oefenen de heerlijke gedachtenis van den bitteren offerdood van onzen gezegen Middelbaar, nimmer vergeten, dat Hij Zich tot dat offer geheiligd heeft, opdat ook Zijn Kerk geheiligd mocht zijn in waarheid. En zooveel wij Zijn offer ook voor ons aanvaarden, belijden wij daarmee te behoren en te willen behoren bij de Kerk, die van God, den Vader, op Christus' voorbede en op grond van Zijn volbrachte Zelfheiliging, geheiligd is en wordt in Gods Woord als de waarheid. Belijden wij, dat het Woord des HEEREN, dat wij in de Schrift bezitten mogen, onze eenige vastheid is, de eenige grond, waarop wij ons leven bouwen willen. Dat wij God dienen willen in heel ons leven in onvoorwaardelijke onderwerping aan dat Woord alleen. Dat wij ons daarnaar reformeeren willen, hoe langer hoe meer, in al ons denken, begeeren, spreken, doen en laten, in al onze verbanden en verhoudingen. Dat wij in die reformatie, die altijd voortgang hebben moet, onszelf den HEERE tot een levend dankoffer willen wijden, ook al brengt dat voor ons mee in deze wereld het isolement.

Als gij dat niet wilt, lezer(-es), houd het u gezegd door den mond der waarheid, dat gij geen levend lid zijt van de Kerk, ook al staat uw naam in haar registers ingeschreven. Want Christus Jezus heeft Zichzelf tot Zijn Zelfofferande geheiligd, opdat ook Zijn Kerk geheiligd zou zijn in waarheid.

Daartoe heeft Hij Zijn gebed opgezonden tot den Vader. En wij hebben Zijn betuiging voor de ooren Gods, dat de Vader Hem altijd hoort. En niet alleen Zijn betuiging dienaangaande in verneederling, maar ook het bewijs van die verhooring in de uitstorting van den Heiligen Geest op Pinksteren door Hem als den verheerlijkten Heer, van dien Geest, welke de Kerk in alle waarheid leidt.

Gun u dan geen rust alvorens gij aangaande die eene, in Gods Woord als de waarheid geheiligde, Kerk van heeler harte belijden moogt: „waarvan ik een levend lidmaat ben, en — door Gods genade! — eeuwig blijven zal”.

J. GROEN.

KERKELIJK LEVEN

VERHEERLIJING VAN DE VRIJMAKING? (II)

Gelijk we verleden week opmerkten: er was in 1944 een in concreto geboden vrijmaking van valsche en onwettig ingevoerde en meteen maar opgelegde normen van kerkvergadering.

Bedoelde normen waren valsche, omdat men de diensten in het bestaande instituut ging binden aan valsche voorwaarden, die de eenheid der geloovigen schonden en braken. Die vrijmaking, zeiden we, was heelemaal geen ding om in te roemen. Het is echter wel een nieuwe reden, om God te danken.

Want zij was HEREENIGING. Door WEDERKEER. Hereeniging. Een synode, volkomen onbevoegd, had geschorst en afgezet, en ze had, tegen recht en billijkheid, en vooral: tegen de goede, op afspraak berustende, aangenomen orde in, de statuten van het verbond onzer kerkelijke samenleving eigenmachtig veranderd. Ze had de kerken uiteen getrokken; Bergschenhoek uit het verband gezet; synodelen, die nota bene afgevaardigd waren door vrije kerken, in wettige vergadering bijeen, naar huis gestuurd, alsof zij een vergadering was met een eigen huishoudelijk reglement, inplaats van een bijeenkomst van deputaten, in hun handelingen allemaal gebonden aan een luthers brief. Ze had van alle plaatselijke kerken twee dienaren (kerkelijke hoogleraren) doodgewoon, zonder eenige bevoegdheid, geschorst, en meer dan dat; en haar adviseurs hebben, zonder dat er verder ooit een haan naar kraaide, zich verder van beiden afgemaakt door een volgzzaam college van met de kerk-scheuring meegegane predikanten en ouderlingen er toe te bewegen, padoes van den kansel af te kondigen, dat zij hadden opgehouden lid van de gereformeerde kerk te plaats te zijn, hoewel zij doodgewoon waren gebleven bij hun kerkeraad en nooit een briefje van afscheid hadden geschreven, en hun kerkeraad zijn gemeente nog wel aanvankelijk genoemd had: bezwaard gedeelte van de kerk ter plaatse. Daarmee hebben alle medestanders van die preekstoelafkondigers verklaard (wat ze trouwens allang tevoren hadden gesteld), dat die kerkeraad,

die de twee bedoelde dienaren-van-alle-kerken was blijven ontvangen als lid, geen raad van een gereformeerde kerk was.

Maar voor ieder, die zich hield aan de letter — den geest meteen — van de op afspraak rustende regelingen voor het kerkverband, was het nu temeer duidelijk, dat de vrijmaking een hereeniging geweest was. De uiteengeslagen gereformeerde kerken waren weer hereenigd. Op den ouden grondslag, zonder poespas-van formules, die rammelden, en vooral zonder die belasting van dat afschuwelijke quasi-kerkrecht, waaraan de herauten van die synode, professor of geen professor, in Amsterdam of in Kampen, hun naam hadden verbonden, en dat nog altijd den toon aangeeft, omdat het 't eenige bindmiddel is, om de zaak — de nieuwe van na 1944 — overeind te houden. Let trouwens maar op, dat dit quasi-kerkrecht nog altijd geldt. Al vertelt men tegenwoordig een dominee of anderen ambtsdrager, dat het met de beschuldiging van ketterij achteraf wel een beetje meevalt, men legt toch in elk geval vast, dat je de „g o e d e o r d e” bewaren moet; d.w.z. dat je moet doen wat een synode beveelt te doen; doe je het niet, dan ben je nog een scheurmaker.

Hereeniging dus.

Zou men daar den Heere niet voor mogen danken?

En zou men opnieuw met de scheuring gemeene zaak mogen maken? Dat doet ieder, die zijn broeders, nádat hij met hen hereenigd was, prijsgeeft, en het op een plaatselijk accoordje gooit met degenen, die in 1944 en daarna openlijk zeiden: geen plaatselijke accoordjes asjeblijft, want een synode is beslissend voor alles en iedereen.

Dat de dankbaarheid voor de hereeniging in de vrijmaking (door wederkeer tot de geldende grondslagen en accoorden) zoals de geciteerde brief het uitdrukt, „mystiek” zou zijn, kunnen we niet inzien. We zullen over de betekenis van het woord „mystiek” niet gaan spreken; we behoeven elkaar geen vliegen af te vangen. Mistasten zullen we wel niet, als we aannemen,

dat schrijver van den overgenomen brief wil herinneren aan het goede principe, niet een meening te fundeeren op „gevoelsargumenten”, die niet, als werkelijke argumenten, zijn gefundeerd in hetgeen ons door de Schrift is overgeleverd.

Maar juist in dat geval waag ik het, den alzo opgevatten term „mystiek” te hanteeren, ter qualificatie van elke taxatie der „vrijmaking” zóódanig, dat men niet meer vraagt, tegen welke concrete bindingen een concreet neen gesproken worden moest. En dat men dus evenmin zich realiseert, welke concrete principes in geding geweest zijn, en nog zijn. Elke beoordeeling van de vrijmaking, die niet dankbaar, en dan meteen in „vrees en beven” (van eigen gehoorzaamheidsbetoon), uitgaat van de feiten, en de oplegging van normen, waaraan nog steeds de hiërarchie trouw beveelt te zijn, doch die de Schrift verwerpt, is een gevaarlijke bedwelmung der geesten. Zoo men wil: die loopt uit op mystiek. Geen mystiek volksverdwazing dan de opschriftjes in „Trouw”: „Hereeniging”! Terwijl in werkelijkheid alleen personen elkaar opzoeken, om, met totale miskenning van de eenvoudige waarheid, dat men Gods Woord aan de feiten appliceeren moet, zich te verbinden op den grondslag van nog steeds onschriftuurlijke bindingen, en een de kerk in haar rechten (en natuurlijk ook plichten) uiteenscheurende kerkrechtelijke hiërarchische knevelarij, welke juist door haar spreken van het tolereren van de gehoorzaamende oordelen (gehoorzaamheid aan de geldende afspraken van de Kerkenorde) het sterkste bewijs levert van haar hiërarchisch bestaan.

Geen gevaarlijker mystiekkerij dan het fraaie zinnetje, waarmee de amersfoortsche synodocraten deze week een „laatst appel” doen uitgaan tot de hereenigde vrijgemaakten. We hebben elkaar noodig, zeggen ze daar. Welk bewijs? Geen enkel. Als hun regelen van 1944 niet herroepen worden, dan gelden ze. Als ze gelden, dan hebben ze ons heelemaal niet nodig, want dan zijn we ellendelingen en kerkontbinders. Waarom niet over die regelen het gesprek geopend? Omdat men vlucht in wat briefschrijver mystiek noemt. Een mystiek, die maanden achtereen in „De Roeper” is aangeprezen.

We hebben deze week — in verband met het Pinksterfeest — zooveel ruimte voor andere copie noodig, dat we het voor ditmaal hierbij laten.

K. S.

Wat Dr Berkouwer „bewijs” noemt.

Dr G. C. Berkouwer schrijft in Ger. Wkbl. over een bepaald artikel in een van onze bladen. Hij vindt dat artikel erg verkeerd. En schrijft nu volgende merkwuurde woorden:

„Hier draagt de methode”: Schilder—Holwerda vrucht. Dit is nog een graad feller en gedurfter dan zij het durven doen. Maar de leerlingen gaan verder dan de leermeesters. En de leermeesters protesteren niet. Ik ben eens op een vergadering geweest, waar een R. K. hoogleraar zich liet ontvallen: „Wij hebben naast de Schrift nog de traditie, die hetzelfde of eigenlijk nog meer gezag heeft dan de kerk”. Dat was geen roomse kerkleer (zij stelt Schrift en traditie als gelijkwaardig naast elkaar) maar niemand moet denken, dat de andere R.K. geestelijken en de aanwezige R.K. studenten als één man opstonden om te protesteren.

Dat tekent! Zo is het ook bij zulke artikelen als waarvan hierboven sprake was. Men neemt het. Het wordt — denk ik — niet in „De Reformatie” opgenomen, maar het wordt niet weersproken en daardoor toch eigenlijk gedeckt en gesanctioneerd. Dat bewijst, dat deze „kerkelijke politiek” zeer ernstig verwereldlijkt is”.

Tot zoover de aanhaling.

Het is maar goed, dat het woord „methode” tusschen aanhalingsteekens staat.

Wat bedoeld artikel betreft: ik las het niet. Soms schijnen de penvoerders van de overzijde (dr Hoek sprak pas van „gelijkachakeling” van de overzijde) te denken, dat wij onder elkaar voorschriften aangaande perswerk geven, of als een spin in zijn web zitten te loeren, of er in de pers weer eens wat verschijnt, dat, hoe raar ook, vóór alles de vrijmaking dienen kan. Och, och. Dr B. moet zich niet in een droomwereld opsluiten.

Maar ik wil het hebben over iets anders.

Hij zegt:

als een artikel van een vrijgemaakte in „De Reformatie” NIET opgenomen, maar OOK niet weersproken wordt, dan wordt het DAARDOOR toch eigenlijk „gedekt en gesanctioneerd”. De vroegere praeses van een opperkerkerad denkt aan een opperkerkeradsorgaan.

Dr B. zegt nu: het „bewijs” is geleverd.

Ik weet niet, wat hij verstaat onder een „bewijs”.

Ik weet wel dit:

als hij dit meent, dan moet ik voortaan aannemen, dat de artikelen van ds Boeflinga, en ds Meynen, en De Strijdende Kerk (medewerkers voor een deel als van Gerf. Wkbl.) en van een dominee over „Kas” onlangs, in Gerf. Weekbl. NIET opgenomen, maar OOK niet weersproken worden, daardoor toch eigenlijk „gedekt en gesanctioneerd” worden.

Om maar niet te spreken van wat er verder aan de orde is.